

## บทที่ 5

### บทสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความเหมาะสมของการนำลำไยสดและลำไยอบแห้งเข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหมาะสมของลำไยสดและลำไยอบแห้งในการนำเข้าสู่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย โดยแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องที่คาดว่าจะมีบทบาทในการซื้อขายล่วงหน้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง คือ ผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งและเกษตรกรชาวสวนลำไย และ ส่วนที่ 2 จากข้อมูลการซื้อขายในอดีตของลำไยสดและลำไยอบแห้ง

#### 5.1 สรุปผลการศึกษาในส่วนที่ 1 (ข้อมูลปฐมภูมิ: Primary Data)

##### 5.1.1 ผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง

###### - ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง มีอายุระหว่าง 46 – 60 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง การศึกษาระดับปริญญาตรี รับซื้อผลผลิตลำไยพันธุ์อีดอเป็นส่วนใหญ่ และลำไยที่รับซื้อเป็นเกรด A มากที่สุด

###### - ส่วนที่ 2: ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานราชการในด้านการผลิตลำไยการค้าภายในประเทศและต่างประเทศในปัจจุบัน

ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการในด้านกำหนดราคาซื้อขายลำไย ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรในการส่งออก ด้านตลาดจำหน่ายลำไยในและต่างประเทศ และด้านการเพาะปลูก ตามลำดับ ซึ่งจะได้รับจากข้อมูลจากผู้ค้ารายอื่นในตลาดค้าลำไยด้วยกัน เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด และจากสื่อ คือ วิทยุ หนังสือ ความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับมาก คือ ได้รับทราบทุกวัน ทันทต่อเหตุการณ์ และผู้ประกอบการฯ สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมาก ไม่มีปัญหาในการค้นหา รับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ด้านข้อมูลข่าวสารที่ต้องการเพิ่มเติม โดยส่วนใหญ่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมในด้านตลาดในต่างประเทศ ด้านการขนส่งระหว่างประเทศ การพยากรณ์ราคา และด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร ตามลำดับ

ด้านข้อมูลการกำหนดราคาซื้อขายลำไยในแต่ละวัน ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ราคาอ้างอิงจากผู้ค้ารายอื่นในตลาดและสำนักงานเกษตรจังหวัด โดยจะกำหนดราคาทีใกล้เคียงกันหรือเท่ากัน การรับรู้การเปลี่ยนแปลงราคาลำไยในแต่ละวันผู้ประกอบการฯ รับประทานได้รวดเร็วทันเหตุการณ์ในระดับปานกลาง

ในส่วนที่เกี่ยวกับกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยนั้น ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่ไม่ทราบเกี่ยวกับการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย และไม่ทราบว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ได้เริ่มการซื้อขายในปี พ.ศ. 2547 และไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ในบางรายที่ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งนี้ ได้ระบุวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เพื่อช่วยลดความเสี่ยง ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร ช่วยลดภาระรัฐบาลในการรับประกันราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนลำไย และเพื่อเป็นพื้นฐานในการก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายสินค้าเกษตรในภูมิภาคเอเชียตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ทราบถึงลักษณะของสินค้าเกษตรที่จะนำเข้าสู่ซื้อขายและเข้าใจระบบการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย และมีความคิดเห็นถึงประโยชน์ของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยเป็นประโยชน์ต่อการค้าลำไยในอนาคต ในการช่วยลดความเสี่ยงในด้านราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ สามารถกำหนดรายได้ในอนาคตได้ และสามารถวางแผนการรับซื้อในปีถัดไปได้ ตามลำดับ บางส่วนไม่เห็นด้วยเพราะคิดว่าการเข้ามาช่วยเหลือจะทำให้ระบบการซื้อขายลำไยเสียไป และโดยส่วนใหญ่ไม่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับซื้อขายสินค้าเกษตรในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

### - ส่วนที่ 3: ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการซื้อขายในปัจจุบัน

ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ระบุอายุการเก็บรักษาของลำไยสดที่ผ่านแช่ลฟเฟอร์ไฮดรอกไซด์ มีอายุการเก็บรักษาโดยเฉลี่ย 30 – 45 วัน และลำไยอบแห้งโดยส่วนใหญ่สามารถเก็บได้ 1 ปี และ 2 ปี ตามลำดับ มีเพียง 1 รายที่ระบุอายุการเก็บลำไยอบแห้งได้ 3 ปี

ในด้านของปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัญหาราคาตกต่ำ ปัญหาการผลิต คุณภาพของลำไย ปัญหาการขนส่ง และปัญหา

การแข่งขันระหว่างผู้ซื้อ เมื่อเรียงลำดับปัญหาที่พบมากที่สุดแล้ว สามารถแยกได้ในรายละเอียดของแต่ละปัญหา ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงการจำแนกรายละเอียดของแต่ละปัญหา (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

ลำดับของปัญหา	ปัญหาราคาตกต่ำ	ปัญหาการผลิตคุณภาพ	ปัญหาการขนส่ง	ปัญหาการแข่งขันระหว่างผู้ซื้อ
1	มีปริมาณผลผลิตมาก	ขนาดไม้ได้มาตรฐาน	รถขนส่งที่มีห้องเย็นมีจำนวนจำกัด	ผู้ซื้อในท้องถิ่น
2	ตัดราคาตัวเอง	สารพิษตกค้าง	-	ผู้ซื้อนอกท้องถิ่น
3	การกดราคาจากผู้ซื้อ	การบรรจุหีบห่อไม่ทันสมัย	-	

ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จะมีวิธีการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ โดยจะรับซื้อผลผลิตและเก็บไว้ในโกดังมากที่สุด และทำการซื้อขายล่วงหน้ากับเกษตรกรเป็นลำดับรองลงมา และได้มีข้อเสนอแนะ/ข้อควรปรับปรุงเกี่ยวกับการค้าลำไย ควรจะปรับปรุงในด้านราคาและควบคุมปริมาณให้เหมาะสมกับความต้องการ ด้านคุณภาพผลผลิต และด้านปัญหาสารพิษตกค้าง ตามลำดับ

จากปัญหาการผลิต การค้าภายในประเทศแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากผลผลิตลำไยจากประเทศจีนต่อการค้าลำไยในปัจจุบัน ไม่ได้รับผลกระทบเป็นส่วนน้อย และมีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนไม่ตอบคำถามนี้ นอกจากนี้แล้วผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เช่น การที่ รัฐบาลเข้ามารับประกันราคาลำไยสด แต่ไม่ได้มีการรับประกันราคาลำไยอบแห้ง จึงทำให้ผู้รับซื้อไม่กล้ารับซื้อในเนื่องจากไม่แน่ใจในราคาของลำไยอบแห้ง และมีจำนวนน้อยที่ไม่มีปัญหาและอุปสรรคฯ ซึ่งจะเป็นผู้ประกอบการฯ ประเภทส่งออกยังตลาดต่างประเทศรายใหญ่ ซึ่งไม่ได้รับผลกระทบต่อการเข้ามาแทรกแซงของรัฐบาล

### 5.1.2 เกษตรกรชาวสวนลำไย

#### - ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า เกษตรกรชาวสวนลำไย มีอายุระหว่าง 46 – 60 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง การศึกษาระดับประถมศึกษา รับซื้อผลผลิตลำไยพันธุ์อีดอเป็นส่วนใหญ่ และลำไยที่รับซื้อเป็นเกรด A มากที่สุด และมีรูปแบบการจำหน่ายผลผลิตลำไย คือ การเก็บไปจำหน่ายในตลาด

#### - ส่วนที่ 2: ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานราชการในด้านการผลิตลำไย

##### การค้าลำไยภายในประเทศและต่างประเทศในปัจจุบัน

ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการในด้านการอบรม/สัมมนาจากหน่วยงานราชการ คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการ เกษตร การรับประกันราคาลำไย/แทรกแซงราคาลำไย เงินทุนหมุนเวียนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) และอื่นๆ ซึ่งจะได้รับคำแนะนำจาก ธกส. ตามลำดับ

และข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้รับจะเป็นด้านการเพาะปลูกและมาตรฐานการผลิต ด้านการกำหนดราคาซื้อขายลำไย ด้านการวางแผนการเพาะปลูกในแต่ละฤดูกาล ด้านตลาดจำหน่ายลำไยในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่แล้วจะได้รับข้อมูลดังกล่าวจากเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ/ตำบล/อบต. เพื่อนเกษตรกร โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร และอื่นๆ ที่ได้รับรู้ได้จากเจ้าหน้าที่ของ ธกส. และจากข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับปานกลาง และน้อย มีเพียง ร้อยละ 17.6 ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมาก ซึ่งมีความถี่ของการได้รับข้อมูลเฉลี่ยเดือนละ 1 - 2 ครั้ง จากการพบปะของเจ้าหน้าที่ในแต่ละครั้งที่มาพบเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับทุนหมุนเวียน การเพาะปลูก ก็จะได้รับข้อมูลดังกล่าว แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนที่ระบุถึงปัญหาในการได้รับข้อมูล/ค้นหาข้อมูล คือ ในส่วนของภาครัฐ ได้รับข้อมูลล่าช้าบาง ความถี่ของการให้ข้อมูล ห้องสมุดตามแหล่งชุมชนยังมีน้อยเกินไป ทำให้เป็นอุปสรรคในการค้นหา และในส่วนของเอกชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องนั้นในการแนะนำบางครั้งมีค่าใช้จ่ายในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง เช่น บริษัทเอกชนที่เข้ามาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง ในการเพาะปลูก ทำให้เกษตรกรไม่กล้าที่ตัดสินใจเพื่อรับฟังข้อมูล

ด้านข้อมูลข่าวสารที่ต้องการเพิ่มเติม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์ราคาลำไยในฤดูกาลผลิตนั้นๆ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร/

ข้อกำหนดทางการค้าระหว่างประเทศ และปริมาณการส่งออกสินค้าทั้งประเทศ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วไม่ได้ต้องการข้อมูลในด้านของผลผลิตรวมของเกษตรกรทั้งประเทศและผลผลิตของลำไยในต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเน้นในด้านของตลาดที่รองรับและราคาที่แน่นอน

การขายหรือซื้อลำไยล่วงหน้าโดยวิธีตกเขียวของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้วิธีตกเขียว มีน้อยรายที่ใช้วิธีนี้ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้วิธีนี้โดยส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการซื้อขายล่วงหน้าโดยการทำสัญญาระหว่างผู้รับซื้อและผู้ขาย และยังมีความคิดเห็นต่อการที่รัฐบาลจะเข้ามามีบทบาทในการซื้อขายล่วงหน้า ในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วย ได้ให้เหตุผลคือ พ่อค้าคนกลางอาจจะเก็งกำไรและใช้มาตรฐานของรัฐบาลในการกดราคา โดยจะไม่รับซื้อลำไยในราคาที่เกินกว่ารัฐบาลได้กำหนดไว้

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบเกี่ยวกับการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย แต่ผู้ตอบแบบสอบถามคาดว่า การจัดให้มีการซื้อขายลำไยในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการซื้อขาย โดยกล่าวถึงประโยชน์ในด้านช่วยลดความเสี่ยงของราคาสินค้าเกษตรตกต่ำมากที่สุด และเพื่อช่วยกำหนดรายได้ในอนาคตได้ ตลอดจนสามารถช่วยให้วางแผนการเพาะปลูกในปีถัดไปได้ และยังช่วยลดปัญหาการผิดสัญญาระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีข้อเสนอแนะต่อการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตร มีเพียงบางส่วนที่มีข้อเสนอแนะคือ อยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินการกำหนดราคารับซื้อที่แน่นอน และคาดหวังให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือในการกระจายผลผลิตและหาตลาดใหม่เพื่อรองรับผลผลิตที่มีปริมาณมาก และควรให้โควตาของปริมาณรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรโดยไม่จำกัด

### - ส่วนที่ 3: ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการซื้อขายในปัจจุบัน

ปัญหาและอุปสรรคในการเพาะปลูก ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหาราคาปุ๋ย ยาฆ่าแมลงมีราคาสูง เป็นอันดับที่ 1 ซึ่งปัญหาขาดผู้รับซื้อผลผลิตเป็นปัญหารองลงมา ส่วนปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกร เช่น สภาพภูมิอากาศที่ไม่สามารถควบคุมได้ ไม่สามารถคาดการณ์ราคาได้ ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน และขาดความรู้ ความเข้าใจในการเพาะปลูกอย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยมาก ด้านปัญหาอื่นๆ ที่ได้รับบุ คือ ค่าจ้างคนงานเก็บลำไยนั้นสูง รวมถึงอุปกรณ์ในการดูแลรักษาสูง เช่น ไม้ค้ำต้นลำไยมีราคาแพง

ปัญหาและอุปสรรคในการจำหน่ายผลผลิตลำไยนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะพบกับปัญหาด้านราคาของผลผลิตที่ไม่แน่นอนเป็นอันดับที่ 1 และรองลงมาคือไม่สามารถต่อราคาได้ และพ่อค้าคนกลางที่กดราคาที่ได้รับซื้อ ในด้านปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรนั้น คือ การไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการค้า ต้นทุนการขนส่งสูง การบรรจุหีบห่อไม่สวยงามและถูกต้อง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยมาก

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลนั้น ผู้ตอบแบบสอบถาม มีปัญหาต่อการปฏิบัติโดยสามารถระบุถึงปัญหาเหล่านั้นได้ คือ

1. การดำเนินการด้านเอกสารลำไย ขาด ขาด ขาด ขาด ขาด
2. การสมัครเป็นสมาชิกในการซื้อขายลำไยของรัฐบาล แต่ได้ลำดับที่หลังๆ และเกรงว่าจะไม่ได้รับเรียกลำดับของตนเอง เพื่อให้ นำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับรัฐบาล
3. เนื่องจากรัฐบาลจ่ายเงินโดยวิธีการการจ่ายเช็คให้กับเกษตรกร ทำให้ประสบปัญหาคือต้องรอให้เช็คสามารถ clearing เรียบร้อยถึงจะได้รับเงินสด ซึ่งทำให้เกษตรกรต้องสำรองเงินจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเก็บลำไยเพื่อนำไปขายก่อน
4. มีการผิดสัญญาของ อดท. ที่นัดเกษตรกรเก็บผลผลิตแล้วแต่ไม่รับซื้อ
5. ได้รับการช่วยเหลือลำไย
6. ได้รับโควตาซื้อน้อยกว่าปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรมีอยู่
7. หลักเกณฑ์หรือขั้นตอนบางอย่างเข้าใจยาก

## 5.2 สรุปผลการศึกษาในส่วนที่ 2 (ข้อมูลทุติยภูมิ: Secondary Data)

### 5.2.1 ด้านราคาสินค้าเกษตร

ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของราคาสินค้าเกษตรที่ได้ทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า แล้ว คือ มันสำปะหลัง และยางพาราแผ่นรมควัน ชั้น 3 มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของราคาสูงสุด คือ 0.31 และ 0.27 ตามลำดับ และสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่มีความเป็นไปได้ในการนำเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า คือ กุ้งกุลาดำ และสินค้าที่ได้ทำการซื้อขายในตลาดล่วงหน้าแล้ว คือ ข้าวขาว 5% มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของราคาใกล้เคียงกับลำไยสดและลำไยอบแห้ง คือ 0.19 และ 0.17 ตามลำดับ จะเปรียบเทียบได้ชัดเจนว่าทั้งลำไยสดและลำไยอบแห้งยังมีความผันผวนของราคาใกล้เคียงเมื่อเทียบกับสินค้าที่ได้ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแล้ว คือ ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 และมีลำไยสด เกรด AA, A, BB และ ลำไยอบแห้ง เกรด BB มีความผันผวนของราคามากกว่าข้าวขาว 5% มีเพียงแต่ลำไยอบแห้ง เกรด AA, A เท่านั้นที่มีความผันผวนน้อยกว่า โดยจะเปรียบเทียบระหว่างสินค้าเกษตรที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยกับราคาลำไยสดและลำไยอบแห้ง ดังตารางที่ 5.2

เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะในกลุ่มของลำไยสดและลำไยอบแห้งแล้วนั้น ลำไยสด เกรด AA และลำไยอบแห้ง เกรด BB มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการพิจารณานำเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบระหว่างสินค้าเกษตรที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยกับราคาลำไยสดและลำไยอบแห้ง (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

ลำดับ	สินค้าเกษตรซื้อขาย ใน ต.ส.ล.	ค่าสัมประสิทธิ์ ความแปรปรวน ของราคา	ลำดับ	สินค้าเกษตรจะนำซื้อ ขายใน ต.ส.ล.	ค่าสัมประสิทธิ์ ความแปรปรวน ของราคา
1	มันสำปะหลัง	0.31	1	ลำไย เกรด AA	0.24
2	ยางพาราแผ่นรมควัน ชั้น 3	0.27	2	ลำไยอบแห้ง เกรด BB	0.24
3	กุ้งกุลาดำ	0.19	3	ลำไย เกรด BB	0.21
4	ข้าวขาว 5 %	0.17	4	ลำไย เกรด A	0.19
			5	ลำไยอบแห้ง เกรด A	0.16
			6	ลำไยอบแห้ง เกรด AA	0.14

### 5.2.2 ด้านปริมาณสินค้าเกษตร

การศึกษาปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2541 – 2546 ของสินค้าเกษตรที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยกับปริมาณลำไยสดและลำไยอบแห้งในปัจจุบัน เรียงลำดับจากปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อปีจากมากไปหาน้อย ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อปีของสินค้าเกษตร ทั้ง 6 ชนิด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2541 – 2546

ลำดับ	รายการสินค้าเกษตร	ผลผลิตเฉลี่ย/ปี (ตัน)
1	ข้าวขาว 5%	6,981,577.17
2	มันสำปะหลัง	4,956,233.17
3	ยางพารา	2,502,297.83
4	กุ้งกุลาดำ	171,123.50
5	ลำไยสด	71,576.00
6	ลำไยอบแห้ง	29,921.67

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ด้านปริมาณของลำไยสดและลำไยอบแห้ง ยังมีปริมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา และกุ้งกุลาดำ ถึงแม้ว่าปริมาณลำไยสดและลำไยอบแห้งในอดีตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี และในปี พ.ศ. 2547 มีการรวบรวมข้อมูลปริมาณรับซื้อลำไยสดเพื่อนำไปแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรภาคเหนือ เขต 1 จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ปริมาณลำไยสด เกรด A มากที่สุด

จากข้อมูลในอดีตแล้วปริมาณลำไยสดและลำไยอบแห้งยังมีปริมาณที่น้อยมาก ประกอบกับข้อมูลปริมาณลำไยสดและลำไยอบแห้งที่แบ่งตามเกรดจากจำนวนปริมาณลำไยทั้งหมดในปีปัจจุบัน จึงไม่สามารถระบุได้ว่าลำไยสดและลำไยอบแห้งเกรดที่ใดที่มีปริมาณมากที่สุดเพราะฉะนั้นตามหลักเกณฑ์ในข้อนี้ พบว่าลำไยสดและลำไยอบแห้งยังขาดความเหมาะสมในหลักเกณฑ์นี้



### 5.3 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิแล้วนั้น สามารถนำผลการศึกษาดังกล่าว มาสรุปเพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีและหลักเกณฑ์ของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นตลาดที่มีการจัดรูปแบบองค์กรอย่างเป็นทางการ (Organized market) เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการตกลงซื้อขายสินค้าเกษตรที่มีการส่งมอบในอนาคตโดยสัญญาจะระบุเงื่อนไขชัดเจนเกี่ยวกับประเภท ชนิด ราคา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่ส่งมอบ และระยะเวลาที่กำหนด

โดยพิจารณาหลักเกณฑ์ของสินค้าที่สามารถจะนำเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่เป็นปัจจัยหลักดังนี้ คือ

1. ความผันผวนของราคาค่อนข้างสูง มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของราคา
2. การจัดชั้นมาตรฐานคุณภาพสินค้าได้ชัดเจน
3. มีปริมาณการซื้อขายในปัจจุบันจำนวนมาก

และปัจจัยสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิต และการค้าให้ผู้ซื้อและผู้ขายรับทราบเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ จากภาครัฐบาล และเป็นสินค้าที่อายุในการเก็บรักษาไว้ได้นาน

ปัจจัยหลักที่พิจารณาโดยแยกเป็นหลักเกณฑ์หลัก 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

หลักเกณฑ์ข้อที่ 1 ความผันผวนของราคาค่อนข้างสูง มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของราคา

จากการเปรียบเทียบราคาระหว่างสินค้าที่นำเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยกับลำไยสดและลำไยอบแห้ง โดยใช้ค่าทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของราคาสินค้าเกษตรเพื่อใช้ในการตัดสินใจพบว่าความผันผวนของราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งมีความผันผวนค่อนข้างสูงเมื่อทำการเปรียบเทียบกับราคาสินค้าเกษตรอื่นๆ ที่ได้นำเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแล้ว ตามตารางที่ 5.2 แล้วนั้น

และจากข้อมูลที่ได้รับจากส่วนของปัญหาและอุปสรรคที่พบทั้งของเกษตรกรและผู้ประกอบการลำไยสดและลำไยอบแห้ง คือ ปัญหาความผันผวนของราคาลำไยที่ขึ้นลงในแต่ละฤดูกาล ถือได้ว่าเป็นปัญหาอันดับแรกที่ได้รับ เพราะราคามีผลต่อรายได้ของทั้งสองฝ่าย และเกษตรกรมีความคิดเห็นให้รัฐบาลเข้ามามีบทบาทในการซื้อขายล่วงหน้าเพื่อช่วยลดความเสี่ยงของการผันผวนราคาลำไย หรือเข้ามารับประกันราคาลำไยเพื่อเป็นการรับประกันรายได้ของเกษตรกรที่จะได้รับการเพาะปลูกซึ่งถือเป็นรายได้หลักของเกษตรกรในแต่ละครัวเรือน นอกจากนี้

เกษตรกรยังประสบปัญหาต้นทุนการเพาะปลูกที่สูงขึ้นจากต้นทุนค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ค่าแรงในการเก็บลำไยทำให้เกษตรกรมีรายได้อาจลดลง

ในด้านของผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งนั้นให้ข้อคิดเห็นว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยอาจไม่ได้ช่วยให้การการค้าลำไยในปัจจุบันดีขึ้น และเกรงว่ารัฐบาลจะเข้ามาทำให้ระบบการซื้อขายในปัจจุบันเสียไป แต่ผู้ประกอบการสนใจที่พยายามจะลดต้นทุนทั้งด้านต้นทุนของผลผลิตและต้นทุนของการขนส่งที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ที่ได้รับ เพราะปัญหาการขนส่งที่นอกเหนือจากรถขนส่งที่มีตู้แช่เย็นมีไม่เพียงพอแล้วยังประสบกับปัญหาต้นทุนของค่าน้ำมันที่สูงขึ้น

โดยสรุปแล้วความผันผวนของราคานั้น ลำไยสด เกรด AA และลำไยอบแห้ง เกรด BB มีความผันผวนของราคาของสูงที่สุด มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการพิจารณานำเข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

## หลักเกณฑ์ข้อที่ 2 การจัดชั้นมาตรฐานคุณภาพสินค้าได้ชัดเจน

จากการศึกษาในแบบสอบถามพบว่า ทั้งเกษตรกรชาวสวนลำไยและผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง สามารถแบ่งเกรดลำไย ได้ดังนี้

1. ลำไยสด เกรด AA
2. ลำไยสด เกรด A
3. ลำไยสด เกรด BB
4. ลำไยสด เกรด B
5. ลำไยสด เกรด C
6. ลำไยสดแบบผลร่วง

ลำไยสามารถแบ่งเกรดได้อย่างชัดเจน แต่พบปัญหาในการแบ่งเกรดสินค้าของเกษตรกรชาวสวนลำไยกับผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง มีความคลาดเคลื่อนกัน เช่น เกษตรกรคัดแยกเกรดลำไยอยู่ในระดับ เกรด A แต่ผู้ประกอบการลำไยสดและลำไยอบแห้งจัดให้อยู่ในระดับ เกรด BB แสดงถึงการจัดชั้นมาตรฐานลำไยที่ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบันผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งและเกษตรกรใช้วิธีการแบ่งเกรดลำไยด้วยตาเปล่า และดูจากลักษณะภายนอกของผลลำไยเท่านั้น

โดยสรุปแล้วหลักเกณฑ์ข้อที่ 2 การแบ่งเกรดลำไยสามารถแบ่งได้ชัดเจน แต่ยังมีจุดอ่อนในการจัดชั้นมาตรฐานระหว่างผู้ประกอบการค้าฯ กับเกษตรกรชาวสวนลำไยที่บางครั้งยังมีการแบ่งเกรดของลำไยไม่ตรงกัน เกิดความคลาดเคลื่อนในการแบ่งเกรดของลำไย ถือได้ว่าลำไย

ยังขาดมาตรฐานในการจัดชั้นคุณภาพของสินค้าที่ชัดเจนตามมาตรฐานของลำไยไทย สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร

### หลักเกณฑ์ข้อที่ 3 มีปริมาณการซื้อขายในปัจจุบันจำนวนมาก

จากการศึกษาการเปรียบเทียบปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อปีของวัตถุดิบของสินค้าเกษตรที่นำเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยกับลำไยสดและลำไยอบแห้ง ถือได้ว่าลำไยสดและลำไยอบแห้งมีปริมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ ข้าวขาว 5 % มันสำปะหลัง ยางพารา และกุ้งกุลาดำอยู่มาก และปริมาณลำไยอบแห้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับปริมาณลำไยสดที่มีจำนวนผลผลิตในแต่ละปี และจากข้อมูลในปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2547 มีการรวบรวมข้อมูลการรับซื้อลำไยสดที่แบ่งแยกตามเกรดซึ่งในอดีตไม่ได้มีการเก็บรวบรวม จึงทำให้นำข้อมูลมาศึกษาได้เพียงปีเดียวเท่านั้น ยังไม่สามารถระบุได้ว่าลำไยเกรดใดที่มีปริมาณมากที่สุด

จึงสรุปได้ว่าทั้งลำไยสดและลำไยอบแห้งยังขาดความเหมาะสมในหลักเกณฑ์ข้อนี้

**ปัจจัยสนับสนุน ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตและการค้าให้ผู้ซื้อและผู้ขายรับทราบเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของภาครัฐบาล**

จากการศึกษาแยกเป็น 2 ส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย คือ

#### 1. เกษตรกรชาวสวนลำไย พบว่า โดยส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลดังต่อไปนี้

##### - ข้อมูลด้านการผลิต ในระดับที่ดี ได้เข้าการอบรมจากหน่วยงานราชการ

ประกอบกับเกษตรกรโดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเพาะปลูกมานานจึงทำให้ไม่มีปัญหาในการเพาะปลูก นอกเหนือไปจากปัญหาของสภาพภูมิอากาศที่ไม่สามารถควบคุมได้ในแต่ละปี ซึ่งเกษตรกรก็จะปรึกษาหารือกันในกลุ่มเกษตรกรด้วยกันเอง โดยพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ตนได้พบเจอ และการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการมีความถี่น้อย ซึ่งจะเข้าไปพบเกษตรกรในเวลาที่ใกล้ครบกำหนดการจ่ายเงินกู้ยืม ธกส. จึงทำให้เกษตรกรได้รับข้อมูลเป็นครั้งคราวเท่านั้น แต่จะมีเกษตรกรบางรายเท่านั้นที่ได้พยายามค้นหาศึกษาข้อมูลใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ จากการศึกษาจากข่าว หนังสือพิมพ์ ทีวี วิทยู ซึ่งจะพบในเกษตรกรได้รับการศึกษาในระดับปวส. - ปริญญาตรี ขึ้นไป ซึ่งเกษตรกรได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะใช้ประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

- ข้อมูลด้านการค้าและนโยบายต่างๆ ของภาครัฐบาล โดยส่วนใหญ่เกษตรกรให้ความสำคัญของราคาซื้อขายลำไยมากกว่าภาพรวมของตลาดลำไย รวมถึงการกระจายสินค้าว่าจะ

ไปจำหน่าย ณ ที่ใด แต่ยังมีเกษตรกรบางส่วนที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมด้านตลาดในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนถึงมาตรฐานของสินค้าเกษตรเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาผลผลิตของตนให้ได้มาตรฐาน

## 2. ผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง

- ข้อมูลด้านการผลิต การรับรู้ข้อมูลของผู้ประกอบการฯ มีความสนใจในการแหล่งการเพาะปลูก เกรด คุณภาพ/มาตรฐานของลำไยในระดับที่ดี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการหาแหล่งวัตถุดิบในเพียงพอกับปริมาณความต้องการของผู้รับซื้อปลายทาง

- ข้อมูลด้านการค้าและนโยบายต่างๆ ของภาครัฐบาล ผู้ประกอบการฯ มีความสนใจในด้านการค้าและนโยบายต่างๆ ของภาครัฐบาลค่อนข้างมาก และมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วและถูกต้อง ตลอดจนสถานการณ์การค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการกำหนดราคาซื้อขายในแต่ละวัน ปริมาณที่ต้องการรับซื้อ และยังให้ความสนใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตรส่งออก เพื่อนำมาปรับในทางการค้า

โดยสรุปแล้ว เกษตรกรชาวสวนลำไยให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับราคาลำไยเท่านั้น ไม่ได้ต้องการรับทราบข้อมูลในด้านอื่นๆ มากนัก และได้รับข้อมูลค่อนข้างน้อย แต่สำหรับผู้ประกอบการฯ นั้นถือว่าได้รับข้อมูลข่าวสารในระดับที่ดีกว่าเกษตรกร มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารทั้งการผลิต การค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงสรุปเป็นประเด็นได้ว่าเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งด้านการผลิต การค้าทั้งในประเทศและต่างประเทสน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการฯ

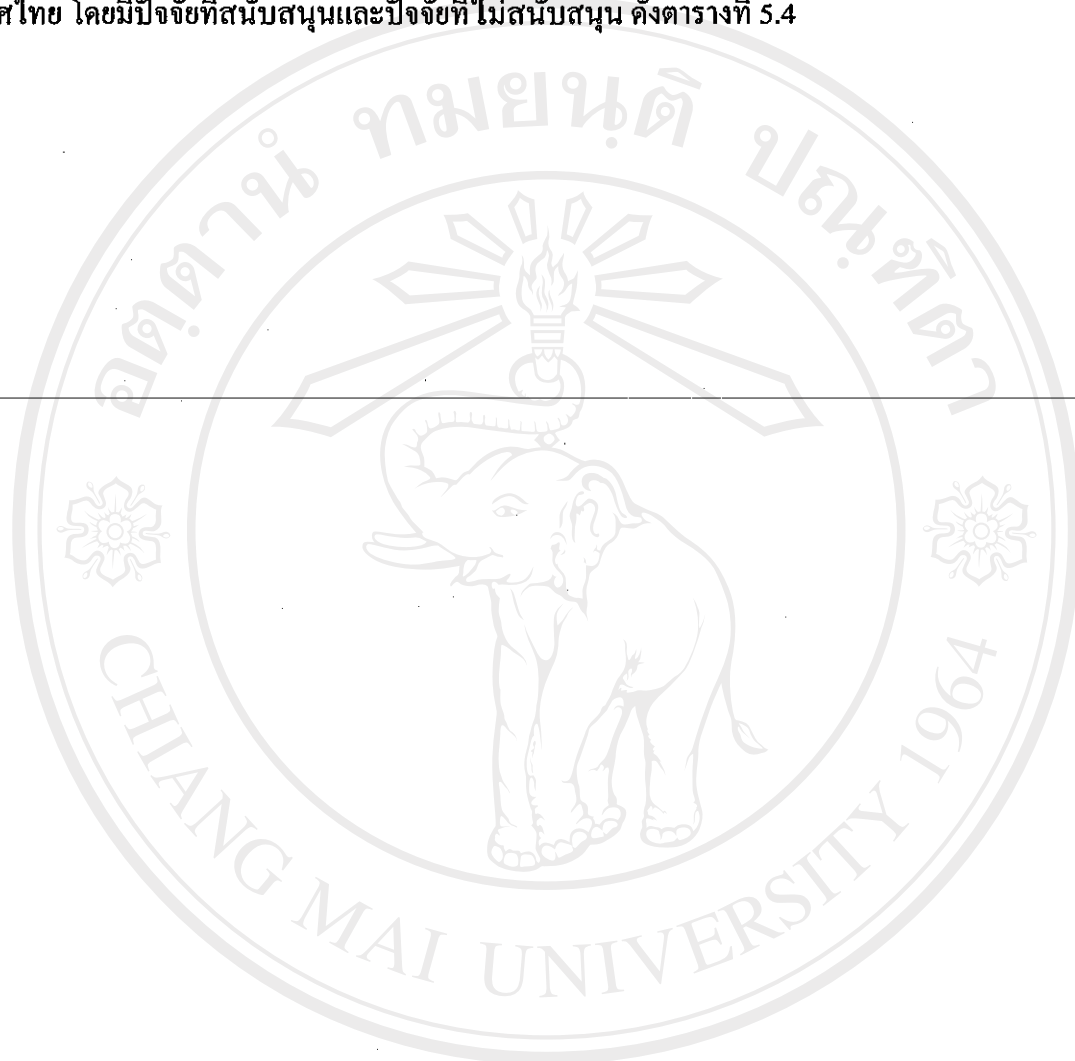
### ปัจจัยสนับสนุนอีกประการหนึ่ง คือ สามารถเก็บสินค้าไว้ได้นาน

จากการศึกษา พบว่าลำไยสดมีอายุการเก็บได้เพียง 7 วัน หลังจากนั้นเปลือกและสีผิวจะเปลี่ยนและเน่าเสียในที่สุด แต่ถ้ำลำไยสดที่ผ่านกระบวนการเก็บรักษาที่ดี คือ ผ่านการอบซัลเฟอร์ไดออกไซด์แล้วนั้นสามารถเก็บได้เฉลี่ย 30 – 45 วัน นับจากวันที่รับซื้อไปจนถึงการขนส่งและวางจำหน่ายยังตลาดในต่างประเทศ

การเก็บลำไยอบแห้งนั้นสามารถเก็บได้เฉลี่ยโดยประมาณ 1 – 3 ปี ซึ่งมีอายุการเก็บรักษาได้นานกว่าลำไยสด

โดยสรุปลำไยสามารถเก็บสินค้าไว้ได้นาน ทั้งลำไยสดและลำไยอบแห้งมีความเป็นไปได้ตามหลักเกณฑ์ข้อนี้ ลำไยสดสามารถเก็บได้เฉลี่ย 30 – 45 วัน และลำไยอบแห้ง สามารถเก็บได้เฉลี่ย 1-3 ปี

จากการอภิปรายผลการศึกษาดำเนินการตามปัจจัยหลัก 3 ข้อ และปัจจัยสนับสนุนแล้วจะพบว่า  
ลำไยสดและลำไยอบแห้งมีความเหมาะสมในการนำเข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่ง  
ประเทศไทย โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยที่ไม่สนับสนุน ดังตารางที่ 5.4



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Copyright© by Chiang Mai University  
All rights reserved

ตารางที่ 5.4 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนและไม่สนับสนุนของการนำลำไยสด และลำไยอบแห้งเข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

ผลผลิตทางการเกษตร	ปัจจัยที่สนับสนุน	ปัจจัยที่ไม่สนับสนุน
ลำไยสด	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ลำไยสดเกรด AA มีค่าสัมประสิทธิ์ความผันผวนของราคา = 0.24 สูงสุดในกลุ่มของลำไยสด</li> <li>2. การรับรู้ข่าวสารข้อมูลทางการเพาะปลูกและทางการค้าของผู้ประกอบการค้าลำไยที่มีความรู้ทั้งด้านการเพาะปลูกและด้านการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในอย่างแพร่หลายและรวดเร็วในการรับทราบข้อมูลในการเปลี่ยนแปลงของราคาในแต่ละวัน</li> <li>3. มีอายุการเก็บรักษา 30-45 วัน</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การจัดชั้นมาตรฐานของลำไยในปัจจุบันยังขาดมาตรฐานการจัดชั้นคุณภาพที่ชัดเจน</li> <li>2. เกษตรกรชาวสวนลำไยไม่มีการรับรู้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการค้าน้อย ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการค้า การตลาดอยู่มาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลเหล่านี้ แต่ให้ความสนใจเฉพาะราคาลำไยที่รับซื้อเท่านั้น</li> <li>3. ปริมาณลำไยสดยังมีปริมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย</li> </ol>

## ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ผลผลิตทางการเกษตร	ปัจจัยที่สนับสนุน	ปัจจัยที่ไม่สนับสนุน
ลำไยอบแห้ง	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ลำไยอบแห้งเกรด BB มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของราคาสูงสุดในกลุ่มลำไยอบแห้งเท่ากับ 0.24</li> <li>2. การรับรู้ข่าวสารข้อมูลทางการเพาะปลูกและทางการค้าของผู้ประกอบการค้าลำไย ที่มีความรู้ทั้งด้านการเพาะปลูกและด้านการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในอย่างแพร่หลาย และรวดเร็วในการรับทราบข้อมูลในการเปลี่ยนแปลงของราคาในแต่ละวัน</li> <li>3. อายุการเก็บรักษาของลำไยอบแห้งสามารถเก็บไว้ได้นาน โดยเฉลี่ยประมาณ 1 – 3 ปี ซึ่งมีอายุการเก็บที่นานกว่าลำไยสดมาก</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ปริมาณของลำไยอบแห้งมีปริมาณน้อย เนื่องจากต้องขึ้นอยู่กับปริมาณลำไยสดที่สามารถเก็บเกี่ยวให้แต่ละฤดูกาล</li> <li>2. การจัดชั้นคุณภาพของลำไยอบแห้งยังขาดมาตรฐานการจัดชั้นคุณภาพที่ชัดเจน</li> </ol>

การเปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนและไม่สนับสนุนแล้วนั้น ซึ่งให้เห็นว่าลำไยสดและลำไยอบแห้งมีความเหมาะสมในการนำเข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ในบางหลักเกณฑ์เท่านั้น จากผลการศึกษาแล้วนั้น หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมความเป็นไปได้ในซื้อขายสินค้าเกษตรในตลาดล่วงหน้าที่ยั่งยืนนั้น จะพิจารณาจากหลักเกณฑ์ที่สำคัญๆ เพียง 3 ประการ จากทฤษฎีที่ใช้อ้างอิงในการศึกษา คือ 1. ลักษณะความเหมือนกันของสินค้า/การจัดชั้นคุณภาพของสินค้าได้อย่างชัดเจน ซึ่งในหลักเกณฑ์นี้ทั้งลำไยสดและลำไยอบแห้งยังขาดความเหมาะสมในหลักเกณฑ์ข้อนี้ ถึงแม้การแบ่งเกรดของลำไยในปัจจุบันจะสามารถแบ่งเกรดได้ชัดเจน แต่ยังขาดการจัดชั้นคุณภาพของลำไยตามมาตรฐานลำไยของประเทศไทย สำนักงานมาตรฐานและตรวจสอบสินค้าเกษตร ที่ได้มีกำหนดไว้ ซึ่งในทางปฏิบัติยังขาดการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้คุณสมบัติในหลักเกณฑ์ข้อนี้มีข้อสนับสนุนน้อยมาก 2. ความผันผวน ของราคา จากกลุ่มตัวอย่างลำไยสดและลำไยอบแห้งที่ทำการศึกษาี้ ลำไยสดเกรด AA และลำไยอบแห้ง เกรด BB ในกลุ่มลำไยสดและลำไยอบแห้ง มีความแปรปรวนของราคาสูงที่สุดและมีความผันผวนใกล้เคียงกับสินค้าที่ซื้อขายในตลาดล่วงหน้า คือ ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 และข้าวขาว 5% และหลักเกณฑ์ที่ 3 คือ มีปริมาณของสินค้ามีมาก จากการศึกษาจำนวนของลำไยสดและลำไยอบแห้งนั้น มีปริมาณจำนวนผลผลิตเพิ่มขึ้นในทุกๆ ฤดูกาลผลิต แต่ยังมีปริมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับพาราแผ่นรมควัน ชั้น 3 ข้าวขาว 5% มันสำปะหลัง และกุ้งกุลาดำที่มีปริมาณผลผลิตมากกว่าและยังขาดข้อมูลปริมาณลำไยสดแบ่งตามเกรดที่ชัดเจน จึงทำให้ไม่ทราบว่าลำไยสดและลำไยอบแห้งเกรดใดมีปริมาณมากที่สุด จึงทำให้หลักเกณฑ์ในข้อนี้ไม่สามารถนำมาสนับสนุนการนำลำไยสดและลำไยอบแห้งเข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่สนับสนุนสามารถนำมาพิจารณาด้วย คือ การแพร่หลายของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการค้า การผลิตของลำไยนั้น ผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับข่าวสาร ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ การค้าเป็นอย่างดี แต่ในกลุ่มเกษตรกรนั้นยังให้ความสำคัญน้อยมาก และในปัจจุบันทั้งผู้ประกอบการค้าลำไยและลำไยอบแห้งตลอดจนเกษตรกรก็ยังคงประสบกับปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำในแต่ละปี

และปัจจัยสุดท้ายที่เป็นปัจจัยสนับสนุน คือ มีอายุการเก็บรักษาได้นาน ลำไยสดมีอายุการเก็บรักษาโดยไม่ผ่านกระบวนการใดๆ เพียง 7 วัน แต่ถ้านำลำไยสดไปผ่านกระบวนการรมควันโดยใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์แล้วจะสามารถยืดอายุการเก็บรักษาได้นานถึง 30-45 วัน นับจากวันที่นำไปรมควันจนถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย เมื่อเทียบกับสินค้าอื่นที่ซื้อขายในตลาดล่วงหน้าแล้ว จึงถือได้ว่าลำไยสดที่ผ่านกระบวนการเก็บรักษาที่ดีมีความเหมาะสมที่จะสามารถซื้อขายในตลาดล่วงหน้าเช่นเดียวกับลำไยอบแห้งมีอายุการเก็บรักษาที่นาน คือ 1 – 3 ปี



จากผลการศึกษารูปได้ว่า สิ้นค้าลำไยมีความผันผวนของราคาตรงตามหลักเกณฑ์ที่เป็นปัจจัยหลัก ซึ่งมีความเหมาะสมในปัจจัยหลักนี้เพียงปัจจัยเดียว ในด้านของปริมาณลำไยสดและลำไยอบแห้งยังมีปริมาณน้อย และการจัดชั้นคุณภาพของลำไยสดและลำไยอบแห้งในปัจจุบันนั้น ทั้งผู้ประกอบการฯ และเกษตรกรยังไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานลำไยไทยอย่างจริงจัง จึงทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการแบ่งชั้นคุณภาพของลำไย และด้านปัจจัยสนับสนุนนั้น ทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ข่าวสารข้อมูลการค้าและอายุในการเก็บรักษาของลำไยสดและลำไยอบแห้ง มีความเหมาะสมในปัจจัยดังกล่าว แต่จากทั้งปัจจัยหลักและปัจจัยสนับสนุนแล้ว พบว่า ลำไยสดและลำไยอบแห้งยังขาดความเหมาะสมในปัจจัยหลักถึง 2 หลักเกณฑ์

จึงสรุปได้ว่าลำไยสดและลำไยอบแห้งยังขาดความเหมาะสมในการนำเข้าสู่ขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Copyright© by Chiang Mai University  
All rights reserved

#### 5.4 ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาคั้งนี้พบทั้งปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่ไม่สนับสนุน หากจะนำลำไยสดและลำไยอบแห้งเข้ามาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ทำให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา จุดบกพร่อง เพื่อเตรียมความพร้อม โดยสรุปได้ดังนี้

##### 1. ด้านนโยบายของรัฐบาล

- การควบคุมดูแลการจัดชั้นคุณภาพของลำไยที่การซื้อขายในปัจจุบัน ให้เป็นไปตามมาตรฐานลำไยของประเทศไทย (Thailand Standard for Longans) ของสำนักงานมาตรฐานและตรวจสอบสินค้าเกษตร ที่ได้ระบุการแบ่งชั้นคุณภาพของลำไยไว้อย่างชัดเจน เพื่อลดปัญหาการจัดชั้นคุณภาพของลำไยที่ไม่ได้มาตรฐานในปัจจุบัน

- ควร ศึกษาและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเพาะปลูก การค้าของลำไยในอดีตที่ผ่านมาอย่างจริงจังเพื่อในอนาคตจะสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาช่วยศึกษาและหาความเป็นไปได้หรือเตรียมความพร้อมของลำไยสดและลำไยอบแห้งหากจะมีการนำเข้ามาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

- ให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างถูกต้องและเหมาะสมแก่เกษตรกรชาวสวนลำไย เพื่อให้ได้คุณภาพที่เหมาะสมกับพันธุ์และแหล่งผลิต และได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนดูแลระบบชลประทาน แหล่งกักเก็บน้ำเพื่อสามารถนำมาใช้ในสวนลำไย

- ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางการผลิต การค้าของลำไยทั้งในประเทศและต่างประเทศให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง ได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางการค้า การวางแผนการเพาะปลูกการค้าได้อย่างจริงจัง ไม่เพียงแต่รับทราบเฉพาะด้านราคาเท่านั้น ตลอดจนส่งเสริมการเพาะปลูกแบบธรรมชาติไม่ใส่สารเร่งการผลิดอกลำไย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในแหล่งชุมชน เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา จึงควรส่งเสริมให้มีความรู้ในชุมชนมากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้มีแกนนำของชุมชนในด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างเกษตรกรในชุมชนและภาครัฐบาล เพื่อสามารถช่วยเหลือได้สะดวกขึ้น และเกษตรกรจะได้รับข้อมูลที่ต้องการและรวดเร็ว

- ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มากขึ้น พบว่าส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง และเกษตรกรยังไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เพราะทั้ง 2 กลุ่มนี้เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดโดยตรง

- สนับสนุนให้มีสถาบันการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับลำไยและการแปรรูปลำไยเพื่อช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาปริมาณผลผลิตลำไยที่ล้นตลาดในแต่ละปี

## 2. ผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

- คณะกรรมการกำกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ควรจะให้การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยมากขึ้น ไม่เพียงแต่บริษัทตัวแทนเท่านั้น ควรจะเผยแพร่ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการค้าในวงเกษตรได้รับทราบเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการซื้อขายล่วงหน้าของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้ก้าวหน้าได้เร็วยิ่งขึ้น

- เกษตรกรและผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง ต้องให้ความสำคัญกับการจัดชั้นคุณภาพของลำไยเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบันมีมาตรฐานลำไยของประเทศไทยแล้ว ควรจะปฏิบัติในมาตรฐานเดียวกัน

- ผู้ประกอบการค้าลำไยอบแห้งควรปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งให้ดียิ่งขึ้น การอบแห้งเพื่อป้องกันเชื้อรา การคัดเกรดลำไย การอบเพื่อให้ได้สีที่ชวนรับประทาน ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัย และแนะนำผลิตภัณฑ์ลำไยให้แก่ผู้บริโภคในประเทศให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมด้านการตลาดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

## 5.5 ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การศึกษาในครั้งนี้เน้นศึกษาหาความเหมาะสมในการนำลำไยสดและลำไยอบแห้งเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ไม่ได้ศึกษาโครงสร้างตลาดของลำไยในปัจจุบันจึงไม่ได้วิเคราะห์ด้านสถานการณ์การค้าลำไย การแทรกแซงของรัฐบาล และผลกระทบต่อราคาอันจะเป็นอุปสรรคต่อกลไกของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2. การรวบรวมข้อมูลลำไยในอดีตยังขาดข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การวิเคราะห์ด้านปริมาณยังขาดข้อมูลสนับสนุนที่ดี จึงไม่สามารถระบุได้ว่าลำไยสดและลำไยอบแห้งเกรดใดมีความเหมาะสมในการนำเข้าสู่ซื้อขาย